

Lag om e-fakturering vid offentlig upphandling från 1 april 2019

Lagförslag för riksdagen den 13 juni 2018

Kerstin Wiss Holmdahl, SKL

SmåKom 27 april 2018

E-fakturalagstiftning

Agenda idag:

- Bakgrund till lagstiftningen (EU direktiv och svenskt lagförslag)
- Vad innebär lagförslaget?
- Hur är status för e-fakturering idag?
- Hur påverkar det offentlig sektor respektive leverantörer?
- Stödjande insatser
- Hur kan man förbereda sig?
- Frågor och diskussion

Bakgrund & målsättning e-fakturering i Europa och initiativ till lagstiftning

Flera mål satta under åren:

- I EU kommissionen 2010 "Att utnyttja fördelarna med elektronisk fakturering KOM (2010)" sattes målet e-fakturering som dominerande faktureringsmetod senast 2020.
- Bildande 2010 av ett Europeisk sk Multi stakeholder forum for e-invoicing (EMSFEI) som antog enhälligt en resolution om ett basinnehåll av en elektronisk faktura (e-faktura).
- EUParlamentets resolution 2012 om obligatorisk e-fakturering senast år 2016.
- Inre marknadsakten II- Tillsammans för ny tillväxt i oktober 2012 och
- målsättningar om en helt elektronisk inköpsprocess ("end-to end e-procurement").
- Sedan kom då EU direktivet 2014/55/EU av den 14 april 2014 om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling
- Not. nedan benämns elektronisk faktura som e-faktura

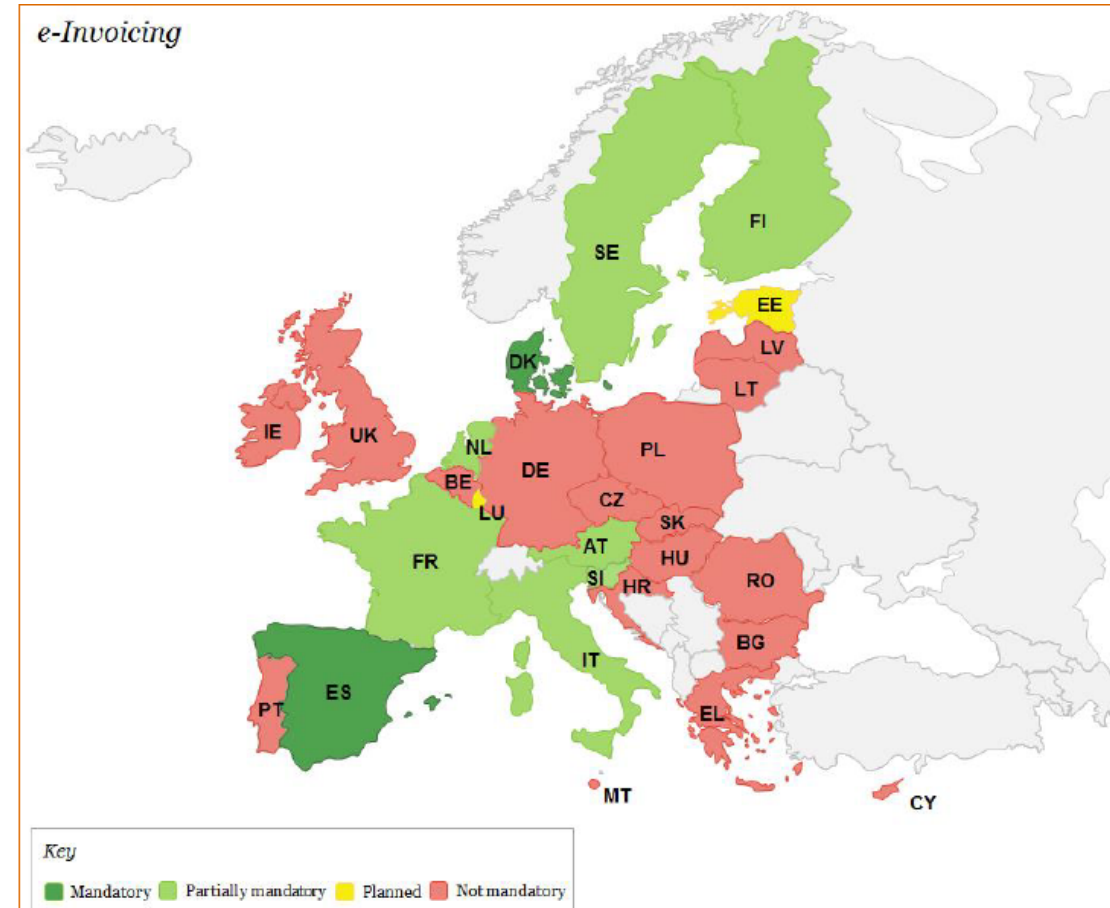

Bakgrund till EU direktivet om e-fakturering

- EU kommissionen konstaterade att medlemsstaterna började utveckla egna tekniska lösningar, baserade på olika nationella standarder.
- Risk för hinder för gränsöverskridande upphandling och indirekt påverkan på hur inre marknaden fungerar.
- Risken ökar med allt fler nationella och proprietära standarder när e-fakturering införs i medlemsstaterna.
- Fördelar såsom
  - besparingar,
  - miljöpåverkan och
  - minskning av administrativa kostnader

E-fakturering enligt kartläggning

(E-procurement uptake report, 2015)

EU-direktiv 2014

- Medlemsstaterna ska säkerställa att upphandlande myndigheter och enheter tar emot och behandlar elektroniska fakturor som överensstämmer med den standard för e-fakturering som offentliggjorts.
- Med e-faktura avses en faktura som *utställts, översänts och mottagits* i elektroniskt format.
- Direktivet gäller för e-fakturor som tas emot av upphandlande myndigheter och enheter och som är baserade på kontrakt enligt direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU.
- Gäller inte för e-fakturor som kan vara sekretessbelagda eller förenade med särskilda säkerhetsåtgärder.

Rapport av Ekonomistyrningsverket 2015

- Regeringen uppdrog åt Ekonomistyrningsverket 2015 att utreda ev. obligatorium av e-fakturering i offentlig sektor
- Samråd med offentlig sektor inkl. SKL, privata sektorn och IT-systemleverantörer.
- Rapporten utvisade att man såg positivt på att e-fakturering skulle kunna bli obligatoriskt (offentlig sektor och dess leverantörer)
- Se mer på www.esv.se,
<http://www.esv.se/contentassets/df75418076a043ca9c9ff6b91bfb506d/2015-44-uppdrag-att-analysera-konsekvenser-av-ett-krav-pa-e-fakturering-till-offentlig-sektor.pdf>

Det svenska lagförslaget om e-fakturering, status

- Ds 2017:31 Elektroniska fakturor vid offentlig upphandling, <http://www.regeringen.se/remisser/2017/06/remiss-av-ds-201731-elektroniska-fakturor-vid-offentlig-upphandling/>
- Remissförfarande var fram till 29 september
- Lagrådsremiss lämnades 1 februari, <http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2018/02/elektroniska-fakturor-till-foljd-av-offentlig-upphandling/>
- och proposition i mars <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/03/krav-pa-e-faktura-vid-offentlig-upphandling/>
- Lagen innehåller
  - förslag till lag om elektroniska fakturor vid offentlig upphandling
  - förslag om ändring i mervärdesskattelagen
  - förslag till förordning om elektroniska fakturor vid offentlig upphandling
- Lagrådet har inga erinringar. Nästa steg är riksdagsbehandling av propositionen, den 13 juni.

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

- De fakturor som en leverantör utfärdar till en upphandlande myndighet eller enhet ska vara elektroniska och överensstämma med den Europeiska standarden för elektronisk fakturering, om inte någon annan standard avtalats (4 §).
- Upphandlande myndigheter och enheter är skyldiga att ta emot och behandla fakturor som överensstämmer med den Europeiska standarden för e-fakturering (5§).

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

Med elektroniska fakturor avses

fakturor som har utfärdats, översänts och mottagits i strukturerat elektroniskt format som gör det möjligt att behandla dem automatiskt och elektroniskt.

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

Lagen omfattar fakturor leverantörer utfärdar till upphandlande myndigheter och enheter.

Vilka omfattas då?

- Definitioner av upphandlande myndigheter och enheter i enlighet med lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling på försvars-och säkerhetsområdet (LUFS), lagen om upphandling inom försörjningssektorerna och lagen om upphandling av koncessioner (LUK) omfattar även offentligt styrda organ.
- För kommunala sektorn innefattas alltså kommuner, landsting och regioner samt kommunala bolag (enl. def med avgörande inflytande mm)

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

- Lagförslaget omfattar upphandlingar både över och under tröskelvärdena och även direktupphandlingar.
- Kravet på e-fakturering omfattar därför alla fakturor som en leverantör utfärdar till upphandlande myndigheter och enheter, oavsett hur upphandlingen har gått till.
- Motivering är att annars många fakturor skulle falla utanför regleringen och att det är svårt för leverantörer att känna till om det enskilda köpet sker genom direktupphandling eller inte.

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

- Upphandlande myndigheter och enheter har en skyldighet att ta emot e-fakturer som uppfyller den Europeiska standarden.
- Det sägs vidare att som huvudregel ska e-fakturorna överensstämma med den Europeiska standarden.
- Det kan dock finnas etablerade fakturaflöden mellan leverantörer och upphandlande myndigheter och enheter som inte överensstämmer med den Europeiska standarden, men det inte är kostnadseffektivt att byta till denna.
- Därför finns det en möjlighet för parterna att *avtala om annan standard för e-fakturering*.

Lagförslaget om e-fakturering vid offentlig upphandling

- Oavsett vilken standard som avtalats krävs att leverantören och den upphandlande myndigheten eller enheten överenskommer om hur fakturan ska översändas (s.23 i förslaget).
- Denna information bör framgå av avtalet mellan parterna.
- Regeringen ger föreskriftsrätt till myndighet som regeringen bestämmer beträffande strukturerade elektroniska format och övriga former för det elektroniska översändandet av fakturor (ex vis användande av viss infrastruktur).

Lagförslaget; undantag

- Bestämmelserna i lagen ska inte tillämpas i de fall användande av e-faktura skulle innebära risk för
  - Röjande av uppgifter som omfattas av sekretess, eller
  - Skada för säkerhetskänslig verksamhet

E-fakturadirektivet ger medlemsstaterna ett visst utrymme för att reglera undantag från kravet på myndigheter och enheter att ta emot elektroniska fakturor.

Eftersom det inte går att på förhand fastslå att en viss myndighet uppfyller kriterierna för undantag anses det inte lämpligt att undanta specifika myndigheter (se s. 27 i förslaget).

Lagförslaget; vite

- Det föreslås att myndighet som regeringen bestämmer ges rätt att vid vite förelägga en leverantör som skickar pappersfakturor eller elektroniska fakturor som inte överensstämmer med den europeiska standarden för e-fakturering att skicka e-fakturor i enlighet med standarden, om inte annat avtalats.

Stöd till upphandlande myndigheter och enheter samt leverantörer

- Statlig myndighet föreslås ger i uppdrag att tillhandahålla stöd i form av bl.a informations-och utbildningsinsatser till
- Upphandlande myndigheter och enheter och
- Leverantörer till den offentliga sektorn
- Fn ESV som är nämnd myndighet, därefter från september 2018 nya Myndigheten för digital förvaltning. Samverkan med SKL och Upphandlingsmyndigheten finns. Informationsinsatser även inom ramen för SFTI (Single Face To Industry,samverkan kring e-upphandling och e-handel)

Ikraftträdandebestämmelser

- EU direktivet ska vara införlivat i nationell lagstiftning senast i april 2019.
- Förslaget är att upphandlande myndigheter i Sverigeföreslås kunna ta emot e-fakturor från 1 april 2019.
- Den svenska lagen föreslår ju även att leverantörer ska skicka e-fakturor; lagförslaget i denna delen föreslås också träda ikraft 1 april, dock att det gäller enbart fakturor baserade på att *upphandlingar som påbörjats efter den 1 april*. Skälet är vikten av förutsebarhet.

Omfattningen av e-fakturering idag?

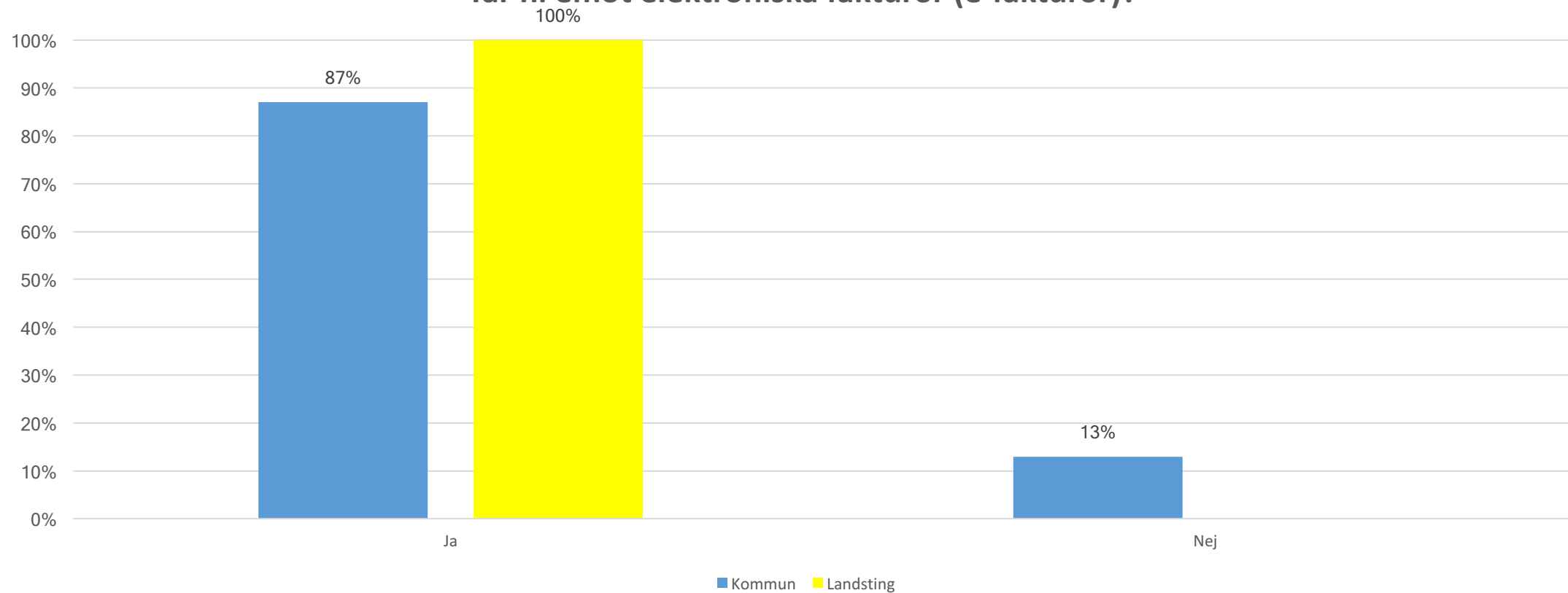
- Statliga myndigheter ska sedan halvårsskiftet 2008 hantera inkommande och utgående fakturor elektroniskt.
- ESV följer utvecklingen, ”utvecklingen går långsamt”(Ds 2017:31 s 11). Första halvåret 2018 är 63 % av fakturorna elektroniska
- Sedan 2014 ska statliga myndigheter med mer än 50 anställda hantera sina utgående beställningar elektroniskt.
- ESV har haft uppgift att främja och stötta införandet.
- Samverkan sker även med SKL och Upphandlingsmyndigheten inom ramen för SFTI (Single Face To Industry).
- Hur ser då utvecklingen ut i kommuner, landsting och regioner (utan lagreglering idag)?

Aktuell enkätundersökning om e-fakturering

- Enkätundersökning gjord runt årsskiftet 2016/17 och fram till februari; dvs två påminnelser.
- Svarsfrekvens 88 % för kommuner och 95 % för landsting/regioner generellt, men skillnad beroende på frågor. Alla besvarade inte alla frågor.
- Enkäten omfattade e-fakturering med hantering av elektroniska fakturor, skanning ingick inte och även
- integrerad e-handel (order t.om fakturaprocessen), dvs inte enstaka webbköp. (Denna delen går vi inte in på här)

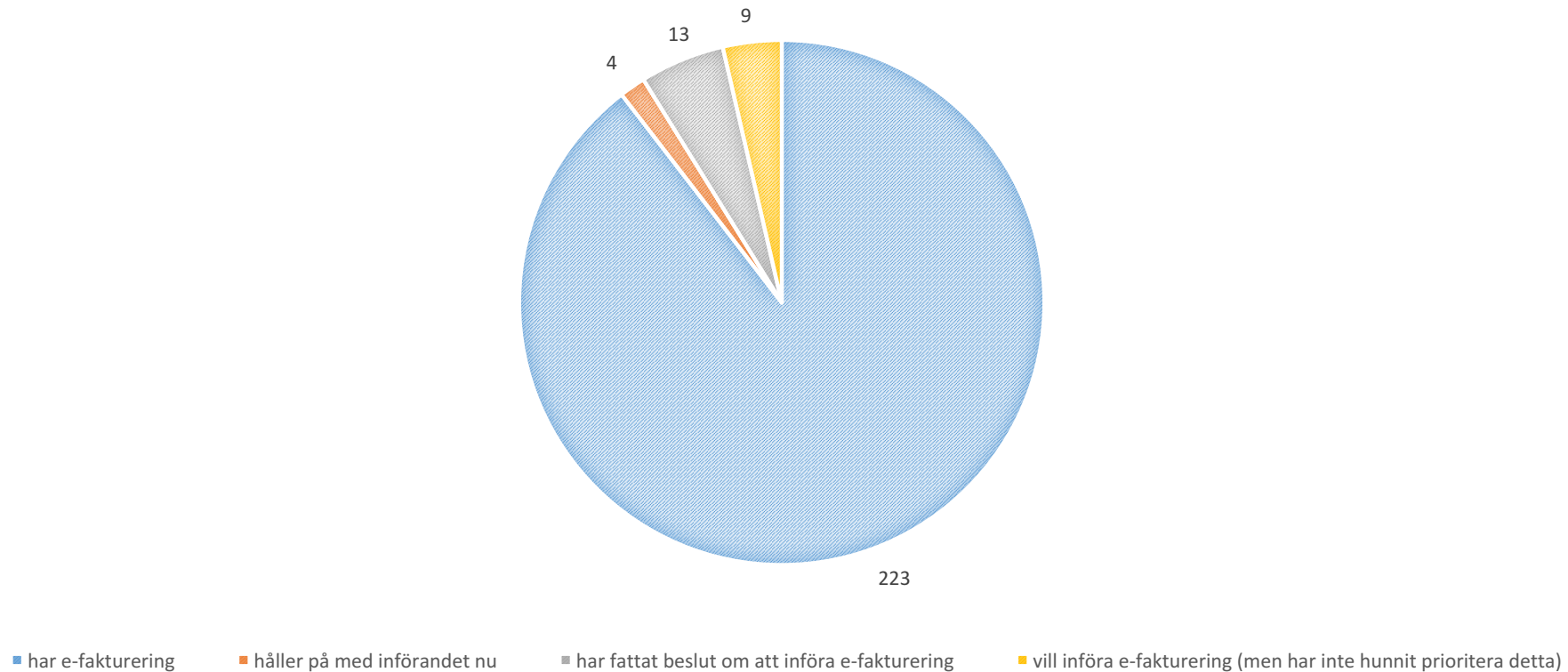
Enkät e-fakturering och e-handel

Tar ni emot elektroniska fakturor (e-fakturor)?

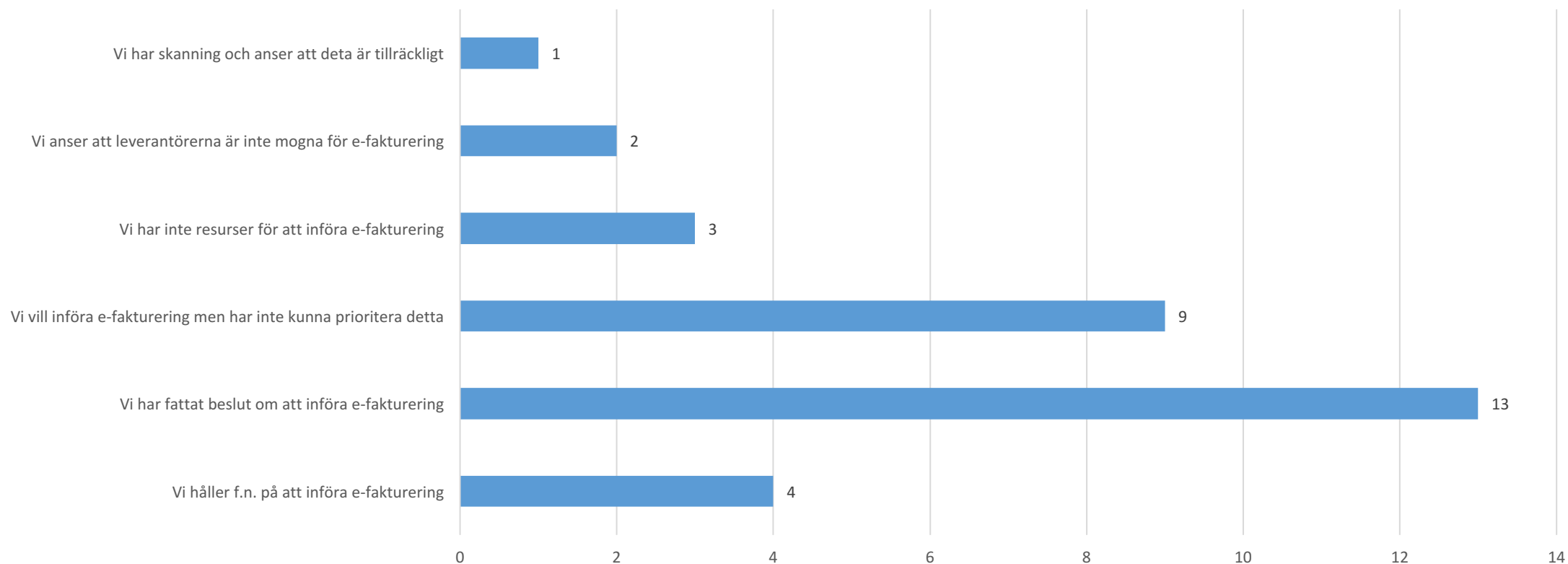
Enkät e-fakturerering och e-handel

Kommuner och status e-fakturerering

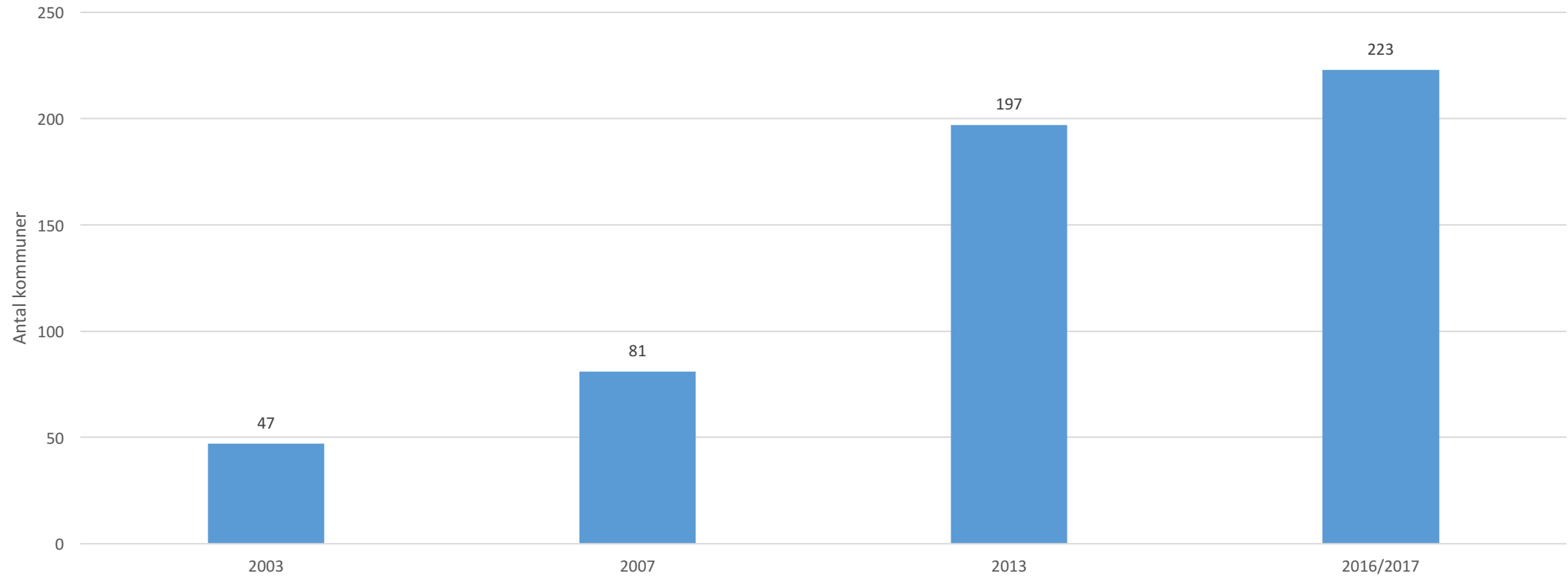
E-fakturering; varför har man inte e-fakturering?

Varför tar ni inte emot e-fakturer i kommunen

E-fakturering; jämförelse tidigare år, kommuner

E-fakturering i kommuner

Hur kan man förbereda sig?

Vad kräver det av förberedelse? För mig som kommun och för leverantörer

- Standarder och teknik?
- Förberedelser i kommunen
- Krav/information gentemot leverantörerna?
- Information, stödinsatser mm

Den nya standarden för en e-faktura

- Europeisk standard för innehållet och formatet för en elektronisk faktura klar och publicerad
- Stora likheter med dagens format (Svefaktura, och speciellt Svefaktura 2.0)
- För svenskt vidkommande avser vi att följa den nya PEPPOL BIS Billing v 3-fakturan; klar i mars och SFTI Beredningsgrupp rekommenderade 24 april den till styrgruppen för fastställande som SFTI
- Föreskrifter kommer om användning (utfärdas av nya Myndigheten för digital förvaltning)
- PEPPOL som infrastruktur är en möjliggörare

Frågor om användning av standarder och teknik

Måste man använda den nya standarden?

- Nej, man kan komma överens med leverantör om annan standard, exempelvis Svefaktura som redan är etablerad brett i Sverige

System/lösningar för att mottaga e-fakturor?

- Det finns olika system där man kan ta emot e-fakturor, även i de fakturahanteringssystem som används för skanning idag finns normalt sett möjlighet att ta emot e-fakturor. Det kan rekommenderas att ni har/anvisar leverantörsportal för era leverantörer. Skapar möjlighet för de som inte har egna system att mata in fakturauppgifterna på en webbsida.

Frågor om användning av standarder och teknik

Vad krävs för leverantören?

- Leverantör kan sända e-fakturor genom
  - många ekonomisystem erbjuder denna möjlighet
  - fakturaportaler/leverantörsportaler som finns på marknaden (vissa erbjuder kostnadsfritt upp till viss volym, andra exvis 2 kr/faktura och 100 kr/mån), Många offentliga organisationer erbjuder leverantörsportaler för sina leverantörer
  - flertalet banker erbjuder e-faktura

Vad krävs internt?

Några tips och råd

Tekniskt

- Tekniskt System/lösning för mottagande och hantering av e-fakturor om detta inte finns idag
- Anskaffas normalt som tjänst och inte egen drift
- Ställ gärna krav på att systemleverantören kan ta emot enligt PEPPOL:s infrastruktur, det underlättar och blir billigare för både er och leverantörer

Förbered egna organisationen

- Ett nytt arbetssätt att godkänna och attestera fakturor elektroniskt måste förankras i egna organisationen med informations-och utbildningstillfällen
- Har ni redan skanning är steget inte särskilt stort

Vad krävs gentemot leverantörer?

Några tips och råd

Erbjud leverantörsportal

för att underlätta för de leverantörer som saknar egna system

Information

- Redan innan lagstiftningen träder ikraft kan förslagsvis leverantörer förberedas genom **information** (skriftlig och ev vid näringslivsträffar)
- Vid kommande upphandlingar kan text tas med; vi kommer att ge förslag till texter, vissa finns redan (handledning på www.sfti.se)men avser krav på e-faktura vid upphandlingar redan innan lagen träder ikraft
- Eftersom lagkravet omfattar även köp i butik kan förslagsvis visitkort tas med av personalen med uppgifter om hur e-faktura ska sändas, vilka uppgifter (beställar-referens mm) som behövs
- Vi kommer att ge förslag på informationstexter mm på www.skf.se och www.sfti.se , se även ESV:s webbplats där redan en del information finns, www.esv.se under fliken obligatorisk e-fakturering

Stödåtgärder

- Informationsinsatser inom ramen för SFTI: börjar för offentlig sektor med en dag den 29 maj respektive 5 juni
- Förslag till skriftlig information kommer att finnas till främst leverantörer
- Stöd från erfarna e-handelsprojektledare som SKL kommer att tillhandahålla mot lägre avgift; mer information om ett par veckor
- Webinarer
- Vill ni ha stöd plats? Gentemot leverantörer?
- Information om systemlösningar/fakturaportaler mm, se www.sfti.se under verifiering och Vita listan, där ett 60-tal företag som erbjuder e-fakturalösningar finns (utvalda utifrån att de följer standarden Svefaktura mm)

Sammanfattande synpunkter

- Lagförslag om obligatorisk e-fakturering från 1 april 2018
- Ett år finns för förberedelser
- Mycket finns redan på plats; lösningar, standarder mm och inte minst lång erfarenhet av e-fakturering.

De som har infört e-fakturering ser positiva effekter såsom kortare och effektivare fakturahantering, god sökbarhet och översikt och framförallt bra statistik för uppföljning och styrning av verksamheten. Lättare att gå vidare med även elektronisk beställningsprocess.

Vi ser på SKL stort intresse av avtalsuppföljning och styrning av inköpsprocessen.

E-fakturering ger fördelar för både köpare och leverantörer, men det krävs samtidigt respekt för att förändrat arbetssätt mottas olika och viktigt med bra stöd.

Tack! Frågor?

- Kerstin Wiss Holmdahl, SKL
- Kerstin.wiss.holmdahl@skl.se
- 08 452 79 87, 070 548 96 86
- Tekniskt.kansli@skl.se

- www.sfti.se
- www.skl.se